

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

“La píndola ideal és no tenir pèls a la llengua”

COM DIRIA OBAMA, EL JOSÉ RAMÓN CREAT PER VIDAL FERRANDO VIU EN LA SEVA BOMBOLLA DELIRANT

“Veig senyals inequívocs de grans convulsions. Les vaques mufen. Els tords van escalius. L'autoritat ronseja. Pocs funerals són multitudinaris. Ja no queden crancs peluts ni coristes. En Putin és expert en arts marcial. Jo no tenc els cabells color de llimona. El món es mou a base d'embolics i de subtítols. Tot un real quadre clínic. [...] He de ser més sinuós, més astut.”

Antoni Vidal Ferrando (Santanyí, 1945) és l'autor de *Ciutat de ningú* (Metemora), un delirant monòleg interior. L'home que parla és José Ramon, fill d'un falangista joseantoniano fins al final, del qual conserva unes fotos comprometedores que creu que li volen robar. Viu acompanyat del seu gat Spencer i d'un telescopi. I del record lasciu de la tia Olga, que feia l'amor amb capellans. És hipocondríac, creu en els extraterrestres, beu infusions. La seva és una mena de bogeria poètica rere la qual s'amaga una lucidesa múrria, nostàlgica, immobiliària.

“Els diaris emmerden, maçolen, manipulen, van a la seva, plens d'imputacions i de faltes d'ortografia. Llavors, per disfressar-ho, parlen de neocrològiques, de trivialitats, de comerç just, de telesèries. Ells ben alerta a assumir cap error o fer-se la més mínima esgarrinxada”. “Tothom vol ser europeu i ningú de casa seva. L'àvia diria que hi ha mar de fons. Fan falta manaments i un poc de tendresa”. “Què feim amb els falsaris, amb els complots, amb els lladrocins, amb els imams, amb els maners,

amb l'excés de càrrecs, amb els separatistes, amb l'aluminosi, amb certs redactors, amb la manca de censura, amb els que timbalegen, amb els que tenen ferro a l'ànima?” “Com enyor aquells dies que les persones s'empolainaven, menjaven crispells, sortien a la fresca, no apuntaven amb el dit, celebraven els prodigis, respectaven els avis, tenien un hortet, anaven en bicicleta, visitaven els malalts, resaven en família, pastaven cada setmana, s'enviaven records o paners de codonys i, en passar per davant d'un lloc sant, es treien el barret”. “De morir, no ens en podem escapar. Si no fos cert, el nostre destí consistiria a

ser animals prehistòrics”. “La gent ja no escriu cartes ni sembra lletugues. L'amor no és modern”. “Mai no hauria d'haver deixat d'anar a missa i als actes pietosos. Amb tot, l'Església i jo no som irreconciliables”. “Es el que jo dic sovint: ¿on volen anar a parar alguns articulistes amb els seus discursos? De deu, nou no han llegit ni les primeres línies del *Kama Sutra* o de la *Divina Comèdia*. Pontifiquen, exsecallen, remuguen, sense to ni so. En aquestes circumstàncies, és inútil recórrer a la imparcialitat. O parlar de primeres vedettes i d'exlibris. Són temps obscurs, de falsos testimonis, de profecies i malediccions. El paisatge mateix fa feredat i em lleva les ganes d'obrir la bústia”. “¿Ens arribarem a menjar els uns als altres? No és un tema de manual”. “És el que tenim, males notícies i referèndums”. “Hi ha molts gargots, molta rutina dins els ambients culturals. El sol no hi entra i no hi creixen orquídies. Massa *bestseller* sense codi de barres”.

I així va dient, sense aturador, torrencial. Tot mesclat, records personals, opinions extemporànies, intuïcions fantàstiques. Viu en el passat –sí, la guerra, encara!–. O, com diria Obama, en la seva bombolla. Anava per capellà, el pare temia que fos homosexual. Te'l pots imaginar pulcre, lasciu, decadent, solitari. Vidal Ferrando s'ha tret del barret, gràcies al seu amor per les paraules, un boig inofensiu producte dels nostres temps convulsos. Val la pena conèixe'l. ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] El laberint dels...

CARLOS RUIZ ZAFÓN
Columna
928 pàgines i 23,90 € 1/8

[2] Els hereus de la terra

ILDEFONSO FALCONES
Penguin Random House
896 pàgines i 22,90 € 2/19

[3] Argelagues

GEMMA RUIZ
Proa
288 pàgines i 18,50 € 4/16

[4] Tu no ets una mare...

ANGELIKA SCHROBSDORFF
La Campana
620 pàgines i 23,95 € 3/6

[5] Allò que va passar...

RAMON SOLSONA
Proa
464 pàgines i 20 € 6/19

NO-FICCIÓ

[1] Els secrets que mai...

ALBERT ESPINOSA
Rosa dels Vents
386 pàgines i 15,90 € 1/12

[2] La màgia de l'ordre

MARIE KONDO
Ara Llibres
208 pàgines i 14,90 € 2/63

[3] 14. L'autobiografia

JOHANN CRUYFF
Columna
224 pàgines i 19,90 € -/14

[4] Homo deus

YUVAL NOAH HARARI
Edicions 62
580 pàgines i 23,90 € 4/14

[5] Sàpiens

YUVAL NOAH HARARI
Edicions 62
608 pàgines i 23,90 € 8/30

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] El laberinto de los...

CARLOS RUIZ ZAFÓN
Planeta
928 pàgines i 23,90 € 1/8

[2] Todo esto te daré

DOLORES REDONDO
Planeta
550 pàgines i 21,90 € 2/10

[3] Los herederos de...

ILDEFONSO FALCONES
Grijalbo
896 pàgines i 22,90 € 3/19

[4] Patria

FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
648 pàgines i 22,90 € 4/18

[5] Falcó

ARTURO PÉREZ-REVERTE
Alfaguara
296 pàgines i 19,90 € 6/12

NO-FICCIÓ

[1] Sabores de siempre

KARLOS ARGUIÑANO
Planeta
496 pàgines i 22,90 € 1/9

[2] Las recetas más...

MASTERCHEF
Espasa Calpe
192 pàgines i 21,90 € -/2

[3] Los secretos que...

ALBERT ESPINOSA
Random House Mondadori
384 pàgines i 15,90 € 6/12

[4] La magia del orden

MARIE KONDO
Aguilar
304 pàgines i 14,90 € 2/70

[5] Instrumental

JAMES RHODES
Blackie Books
288 pàgines i 19,90 € 4/61

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

L'envitricollat resultat d'un estira-i-arrotonsa

En un *tast* previ ja vaig dir que la *descripció* que *descobreix* que les formes normatives són les més habituals en els registres formals és tan previsible com irrelevant. És una trampa argumental –un argument circular–, perquè un tret inherent als registres formals és que s'hi aplica la normativa (passen per un corrector). Tanmateix, la gramàtica de l'IEC recorre sovint a aquesta trampa per no fer el que calia esperar d'una gramàtica que vol facilitar l'assimilació de la norma: substituir una norma antiintuïtiva per una de més intuïtiva.

I ho fa amb curioses asimetries. Respecte a les parelles tipus “Li ho donaré / L'hi donaré”, ens diu (pàg. 212) –en lletra gran– que “les dues combinacions són acceptables, però que en els registres formals és més

habitual l'ús de les combinacions amb *li*”. (És la *descripció* argumentalment irrelevant a què m'he referit.) En canvi, respecte a les parelles tipus “Els ho donaré / Els hi donaré”, ens diu (p. 213) –en lletra petita– que la segona forma “també s'usa col·loquialment” però “no és adequada en els registres formals”.

Són casos paral·lels que mereixen el mateix tractament. Una norma que vulgui ser més assimilable s'hauria de limitar a dir que en els dialectes (tots menys el valencià)

FER LA GRAMÀTICA MÉS ASSIMILABLE VOL DIR SUBSTITUIR UNA NORMA ANTIINTUÏTIVA PER UNA DE MÉS INTUÏTIVA

que en aquestes frases diuen *l'hi* i *els hi* aquestes són les formes més adequades en tots els registres. És aquesta la norma que necessita el docent que ensenya català en les condicions més adverses. En lloc d'això, s'obliga l'usuari de la llengua a interioritzar dues normes (l'antiintuïtiva i la intuïtiva) que haurà d'aprendre a aplicar en la difusa frontera entre registres (i, encara, amb subtils matisos diferencials).

La intenció és bona però té efectes contraproductius. O es fa el pas d'una norma a l'altra o no es fa, quedar-se a cavall de les dues normes serveix perquè els membres de la Filològica no es tirin els diccionaris pel cap –és l'envitricollat resultat d'un estira-i-arrotonsa– però complica la vida absurdament als mestres i els nens de qui depèn el futur del català. ♦♦